

Posudek na rigorózní práci

Název práce: Právní úprava zaměstnanosti a zabezpečení v nezaměstnanosti

Autorka práce: Mgr. Lenka Fialková

Oponentka práce: Doc. Ing. Magdalena Kotýnková, CSc.

Předložená práce se zabývá problematikou právní úpravy zaměstnanosti a zabezpečení v nezaměstnanosti, která je zakotvená v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Cíl práce není úvodem explicitně vyjádřen, ale autorka v úvodní pasáži rigorózní práce popsala nezaměstnanost jako sociálně negativní jev a dále se snažila zdůraznit, že některé instituty v zákoně o zaměstnanosti mají velký význam v boji proti nezaměstnanosti (str. 2). Lze tedy dovést, že cílem práce je analýza právní úpravy zaměstnanosti a jejích dopadů na snižování nezaměstnanosti.

Rigorózní práce je členěna do tří kapitol. První kapitola nazvaná Vývoj politiky zaměstnanosti obsahuje popis řízení zaměstnanosti v rámci administrativního systému řízení do roku 1989 a vývoj politiky zaměstnanosti od roku 1990, která je již od předvstupní etapy ČR do EU sladována s politikami zaměstnanosti evropských zemí v rámci Evropské strategie zaměstnanosti. Proto je první kapitola věnována rovněž popisu Evropské strategie zaměstnanosti. Druhá kapitola nazvaná Fenomén nezaměstnanosti je věnována problematice nezaměstnanosti a jejích ekonomických a sociálních dopadů. Dále obsahuje soubor nástrojů přijímaných na podporu zaměstnanosti a pro snižování nezaměstnanosti. Těžiště rigorózní práce spočívá ve třetí kapitole, která nese název Platná právní úprava zaměstnanosti v ČR, jejímž obsahem je analýza této platné právní úpravy.

Hodnocení:

1. Struktura práce, jak vyplývá z popisu jednotlivých kapitol je logická, kapitoly na sebe obsahově navazují.
2. Rigorózní práci se prolíná idea, že hlavním cílem zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti je snížit míru nezaměstnanosti, tuto ideu lze nalézt např.: v úvodu (str. 2), v kapitola 2 (str. 25) a v závěru (str. 89). Domnívám se, že zákon o zaměstnanosti není prioritně zaměřen na snižování nezaměstnanosti, ale je zaměřen na zabezpečení práva na zaměstnání, což především znamená zabezpečení práva na zprostředkování zaměstnání a další služby včetně poskytování podpor v nezaměstnanosti. Jeho hlavním cílem je tedy - z ekonomického hlediska - rychlá alokace pracovní síly tam, kde bude její nejlepší využití. Na snižování nezaměstnanosti jsou zaměřeny dva nové sociální zákony: zákon č.

110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu a zákon č. 110/2006 Sb., o hmotné nouzi, jejichž cílem je motivovat nezaměstnané k hledání, přijetí a udržení zaměstnání.

Připomínky:

1. Evropská strategie zaměstnanosti (str. 10 – 16) je popsána v pojetí, v jakém byla zahájena v roce 1997 na zvláštním zasedání Evropské rady v Lucemburku. Od té doby prodělala tato strategie značný vývoj. V roce 2003, po pětiletém zhodnocení výsledků strategie byly přijaty nové Hlavní směry zaměstnanosti, které byly v roce 2005 spojeny s Hlavními hospodářskými směry do Hlavních integrovaných směrů, na jejichž základě jsou členskými zeměmi zpracovávány tříleté národní plány reformem.
2. Podmínky nároku absolventů na podporu v nezaměstnanosti jsou popsány nepřesně. Na str. 32 je řečeno, ...“aby jim (tj. absolventům) vznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti, museli doložit, že v posledních třech letech, než se zaevidovali na úřadu práce, odpracovali alespoň 12 měsíců.“ Avšak studenti velmi často 12 měsíců v průběhu studia odpracováno měli, ale zaměstnavatelé s nimi převážně uzavírali dohody o provedení práce, přičemž odpracovaná doba na základě dohody o provedení práce se nezapočítává do doby pro nárok na podporu v nezaměstnanosti. Proto je nutné vždy přesně napsat, že nárok na podporu v nezaměstnanosti má ten uchazeč o zaměstnání, který vykonával v rozhodném období *zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost zakládající povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti* v délce alespoň 12 měsíců (absolventi 6 měsíců).
3. Vzhledem k nové konstrukci životního minima, která je zakotvena v zákoně č.110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu se již nepoužívá životní minimum jako vyměřovací základ pro výpočet maximální výše podpory v nezaměstnanosti ani jako vyměřovací základ pro výpočet podpory v nezaměstnanosti v případě, že uchazeč o zaměstnání, který žádá o podporu v nezaměstnanosti, nemůže doložit předcházející příjem (str. 57 – 58).
4. Připomínka týkající se formálních náležitostí: kapitola 3 na str. 31 je chybně označena jako kapitola 2.

Do diskuse navrhuji tyto otázky

1. Aktivní politika zaměstnanosti je vymezena zákonem o zaměstnanosti. Na str. 23 je řečeno, že k řešení zaměstnanosti se používají ještě další nástroje, např. daně a odvody. Jaké můžete uvést konkrétní opatření přijatá v ČR v oblasti daní a odvodů, jejichž cílem je řešení zaměstnanosti?
2. Česká republika byla kritizována Evropskou unií, že nemá vypracovanou ucelenou rehabilitaci osob se zdravotním postižením. Na str. 65 je popsána pracovní rehabilitace. Je

již ucelená (komplexní) rehabilitace osob se zdravotním postižením zakotvena v některém z nových zákonů (např. zákon o sociálních službách)?

Autorka předložené práce provedla zvláště ve třetí kapitole korektní analýzu právní úpravy zaměstnanosti a proto *doporučuji práci k obhajobě.*

V Praze dne 30.1.2007

Doc. Ing. Magdaléna Kotynková, CSc.

Katedra hospodářské a sociální politiky

Vysoká škola ekonomická v Praze